

بنیانتان و بقریوة بردنی کامت

ریبقری ریماییه تکنیکیه هاوبه شه کان بو بنیانتانی کامت له عیراق

ثعناطة – کهلولة ناخوارکیه کان، ناو و ناوهرؤ، کوبابه ته کاننی بقریوة بردنی کامته کان – 8ی ناداری 2016

تیروانینی طشتی:

بارودوخیکی ورووداو و تئواو ئالوزی وئکو عیراق، و له دهر ئهتجامیشدا به بقره قوام ستر هه لادانی حالتهی فریاطوزاری لهناکاو وای کردووه که لایقه بهشداره کان و خودی ئاواره ناوخوییه کان و دهسه لاته خو جیییه کان و ئهو ناذا نسانه ی که هاوکاری ئاواره ناوخوییه کان دهکتن ریطة به بنیانتان یان دامزرا ندنی جو ره کامته ی که نزمترین ئاستی ستاندردی فریاطوزاریه مرویییه کان له خو وه نهطرن. زیاتر له قوش، زور لهو کامته به هاوکاری کورتهینان و نه بوونی داراییکردن و ئالانریذی ناکامل به تئوا و نه کراوی به جیهیلراون.

ههروه ها سترباری زیادکردنی مقبیه ته کاننی ئهو که سانه ی که نه بوهستن بهو ئرو دانه وه، به هاوکاری رهضاوکردنی بنه ماکانی فریاطوزاری مرویی، ئاذا نسه کاننی ستر به نه ته وه یه کتر تو وه کان و ریکرا وه ناحکومیه کان ناضار دهبن که ئهو داراییکردنی بو ئرو طرامه ئاساییه کانیان دانرا وه بطوا ن وه بو ضار سه ترکردنی ئهو که ممو کوریه ته ی که به هو ی رهضا و نه کاردنی ئهو "ستاندر دانه ی خواره وه" یان به هو ی کامته تئوا و نه کرا وه کهانه وه دینه ئاواره.

مقبیه ته لهو به لاطه نامه فرقه بیه ته ی که له لایه ن سی کوبابه ته ی ثعناطة – کهلولة ناخوارکیه کان، ناو و ناوهرؤ،

بقریوة بردنی کامته کهانه وه داریزرا وه بریه ته وه ی که به کورنی که مترین ئاستی ئیدا و یستیه کان بو ئالاندانان و دامزرا ندنی کامته ی که دهستنیشان بکات. مقبیه ته لهو به لاطه نامه ته کنیکیه خزمهت طه یاندنه به ئاذا نسه کان و لایقه هاوبه شه جیا وه ره کان، لهوانهش دهسه لاته خو جیییه کان، نا وه که بیر خه ره قوه یه که بو ره طه ره سه ترکه یه کاننی دانانی کامت به کار به یتریت و دلنای رهضا و کردنی کارایی و که مترین ئاستی ستاندر دهکانی کامت بکاته وه. سترباری نه وهش، ئهو به لاطه نامه یه هه مان شیوه و قهیر خه ره قوه یه که بو ئهو دهر ئهتجامه مقتر سیدار انه ی که دهکته وه سه تر سه لامه تی و شکو مقندی تاکی ئاواره ناوخوییه کان نه طه ره ها توو کامته کان دهست به دروستکردنیان بکری ته به تئوا و نه کراوی یان به یی ئهتجامه ی به دا و اداسوون بو خزمهت تو زاریه کاننی ناو ئهو کامته به جیهیلدرین. له کاتیکدا هه میشه کامته لهناکاو و به قباشی دارایی نه کرا و دروست ده بیت، هه وه له کان بو که مکر د نه وه ی ئهو دیار ده یه و کردنیان به حالته ی هه لا و یر درا و به دلناییه وه له خزمهت و قازانجی که سانی نه بوهستن و سو و ده مقده بهو خزمهت تو زاریانه وه.

"کامته که" وه که به دیلیک: کامته کان دوا یین به دار ده ن که نه یانان بو دهر دریت و تا بکری ته نه بو یسته ضار سه تره جی طره وه کان بو داله دانه ی ئاواره کان رهضا و بکری ن (وه که یارمه تی دانه ی خه که بو نه بوه تی دیکردن به خزم و که سانی دور، به کری طر ته ی شوی نه نی شه نه جیبوون، دهر طا و نه جهره طرن و ضاکر د نه وه ی- لهوانهش ناو ناوهرؤ- بو به لاهانه تئوا و نه کرا و به جیهیلدر ا وه کان). کامته کان دایینکردنیکی "کاتی" یان بو ئاری ز طاری و هاوکاری. نه وه به تر ئه سیاری ته ی دهسه لاته خو جیییه کانه که شو ی نه که تهر خان بکات که کامته که ی له سه تر دابه تر یتریت بو نه وه ی دلنای نه بوه بکری ته وه که خه که تئوا وه که مافی نا که نه ی به کار هینانی ئهو شو ی نه دیار یکر ا و انقیان هه بیت.

دامه زرا ندنی کامت و خزمهت تو زاریه بنه ره ته یه کان: له کاتیکدا زو ره ی جار کامته کان بو مقدا ی کورته خایه ن دابه تر یترین، نه بو یسته هه میشه ئالاندانانه که بو مقدا ی در یخایه ن به یته. نه بو یسته خزمهت تو زاریه کان ئیدا و یستیه بنه یستیه یه کاننی له خو وه نهطرن و دلنای به ره قوام بوون و سه لامه تی و دهستنی ا طه یستنیکی شه ر افه ته مقده نه و ئیدا و یستیه بنه ره ته یه کان و به نامانجکردن و ستاندر دهکان بکری ته وه.

نه بو یسته دایینکردنی نه بو یستیه کاننی خه که ی ناو کامته که و ئیدا و یستیه هه نو و که ییه کاننی خه که یی خانه خو یی نا و ضه که رهضا و بکری ن به به را و رد له طه ره خزمهت تو زاریه کان و بو نیاد و شه به به ره ده سه تر ا وه کان بو کامته که لهوانهش نه طه ره هاوبه شه یکردن به سه تر ضا و وه کان له طه ره خه که یی نا و ضه که وه که سه تر ضا و وه کاننی ناو یان سیسته مه به ره ده سه ته کاننی ناو و ناوهرؤ ی طشتی لهو نا و ضه یه به خو ر یه که هه مو و کات مقبه ته لهو کارانه که مکر د نه وه ی مللانی به یته.

هه ما هه ته یکردنی توندو تول و به یاردانی هاوبهش و جیه یه یکردن و ضا و دی یکردنی هاوبهش له نیوان (Shelter and NFI, WASH, and CCCM) زور طرنه له کاتی دامه زرا ندنی خزمهت تو زاریه کان لهنا و کامت بو نه وه ی دلنای به هه مه یینانی جو ری ته یه کی ستاندر دی دایینکردنی خزمهت تو زاریه کان و تئوا کردنی خزمهت تو زاریه کان له کاتی خویدا و کار کردنیکی کارایانه و نه یضووی ضاکر د نه وه و به ره قوامی ئیدان و به ری وه بکردنیکی در یخایه ن و کاری طه ره بکری ته وه.

ههروه ها بوونی دید طایه کی هاوبهش و ره زامه تی له سه تر نه وه ی که کی به تر ئه سیاری ته یی کار نی کردن و ضاکر د نه وه و به ره قوامی ئیدان و به ری وه بکردنی کاری طه ره ی ئهو خزمهت تو زاریانه له مقدا ی در یخدا ده طری ته نه سه تو کاریکی طرنه. بو هه مو خزمهت تو زاریه کان، نه بو یسته دایینکاری بو نه یضووی ضاکر د نه وه و به ره قوامی ئیدانی ئهو ئرو دانه (سو و ته مقه تی/کاره با، ماده دی کیمایی ضار سه ترکار، ئار ضه یه ده طه کان، کار نی که ره کان دهر کردنی ئاشه رو کان و هه نده)

بكریت و ئیویستە خەرجیەكانی هەموو سیستەمەكانی كارئێكردن و زاوادیكردن و زاكکردنە دابنرین. بە شیوەتیکی نمونەیی، ئیویستە تیضووی درێخایەتی كارئێكردن و زاكکردنە و بەردەوامیێدان لە لایەن هاوێشیکاری حکومەتە دابنرکری و ئەو سیستەمانە تیکەڵبکری و بێستریئەتە بە بونیادە خزمەتپۆزاریە تەشەبەسەکان (حکومەتەکان). ئیویستە لێکاتی دانانی ئەو خزمەتپۆزاریانەشدا ضارەسەریە ماوە درێژەکان رەضاوبکری (بۆ نمونە ئاودەردان بە ئەمشی کارکەر بە تیشکی خۆر لە پەلەل بوونی مەلیدە کارەبایی یەدەک)

دەستێشانکردنی شوینی کامت: دەستێشانکردنی شوینی کامت ثابتە بە سەر ضەغەدین فاکتەرەتە، لەوانەش قەبارە و رەوشی شوینەکە و بەردەستی سەر ضاوەکان؛ لایەنی سەلامەتی و ناسایش و ئەو ئاریزە پارێزگە دەیداتە دەستەتە و هەروەها رەضاوکردنە کەلتوری و کۆمەڵایەتیەکان. دەستێشانکردنی شوینی کامت رەضاوکردنەکانی دەستراپەشتن و تەشەبەس بە شوینەکە و بقیەکە دیان لە پەلەل کۆمەڵەکانی دەرووبەری شوینەکە و بەرزوزمی ناوێکە (تۆتۆ پارێزگە) و دار و دەق و نەطەری کارپەتری خستە سەر دینەتە و هۆکارە دینەتیکی دەرووبەری نەخۆشی و ئەسەکانی تری تەندروستی تەشەبەس بە شوینەکە.

بەریوەبردنی کامت: ئامانجی بەریوەبردنی کامت بریتێ لە دانیاردنەتە ئەرەتە کە خزمەتپۆزاری و ئاریزە پارێزگە دابنرکەرەکان بە طەریقی یاسا و رێنمایی و ستاندرە نیشتمانی و نیودەتەتەکان دەبن. دەزگای بەریوەبردنی کامتەکە رۆلێکی مەترکەری دەتێنێت لە هەماهەنگی کردن و دانیاردنەتە دابنرکەری یارمەتی و ئاریزە پارێزگە بۆ ئاوارەکان بە لە بەر ضاوەتە تەشەبەسەکانی دەستێش و دەرووبەری و کەلتوری و کۆمەڵایەتی و سۆزدارییان. جا ئەمە ض ریکخراویکی نا حکومی یان دەسەلاتیکی نیشتمانی بێت، هەموو کات بەر ئەسەری بەریوەبردنی کامت ثابتە بوون بە بنەما مەرووبەکانی فەریادپۆزارێ مەرووبی و بێلایەتی بوون و سەر بەخۆبوونی کارکردن و تەشەبەس ئاریزە پارێزگە لە هەموو کەرتە خزمەتپۆزاریەکان لەخۆوە دەتێت. هەرکاتێک مومکەن بێت، ئیویستە دەزگای بەریوەبردنی کامت لێدەتێکی بەریوەبردن بۆ کامتەکە دابمەزرینێت کە نوێنەری ئەو ئاوارانە تەشەبەسەکانی کە خزمەتپۆزاریەکانی بۆ دابنرکەرە، بۆ ئەوەتە لە دیزاین کامتەکە بەشدارین و بەردەوامین لە پەلەلە تەشەبەس بە شوینەکە لە ئەرکی بەریوەبردنی کامتەکە.

دەستێش کامتەکە: ئیویستە داخستنی کامت بێستریئەتە بە دۆزینەتە ضارەسەری درێخایەن و هەر لە سەرەتای کارکردنی کامتەکە تەشەبەس بۆ دابنرکەری. بۆ ئەو مەبەستەش تەشەبەس و هەماهەنگی بەناپایانە لە لایەن دەزگای بەریوەبردنی کامتەکە و بە هاوکاری لە پەلەل دەسەلاتە خۆجێییەکان و لایەنە هاوێشیکارە سەرەکیەکانی تەشەبەسەکانی تەشەبەسەکانی تەشەبەسەکانی ناو کامتەکە و کۆمەڵە خانەخۆیەکانی دەرووبەری کامتەکە ئەنجام دەدەیت.

لێستیک لە کاری ئیویست و رەضاوکردنی تەکنیکی و ستاندرەتەکان سەبارەت بە سە هیشووە بابەتەکەتە لەخۆوەتە هاوێشێ ئەو رێبەرەکەرەتە و ئەکەشکۆ.

Page 2 of 7

ضالاکى	رِضاوکردنەکان	ثبوتەکان	کۆمیتەکان
	دیزاینى هاوبەشیکارانه کۆنترۆلکردنى دەرژىکانى ههواپۆرکى و هاتوووسو		ئۆيسته ئىنسانىيەت دەرژى ههواپۆرکى بۆ دابىزىت بۆ مەبەستى شى و دووکل. رىکارىيەکانىکۆنترۆلکردنى دەرژى هاتوووسو و ههوا دابىزى بۆ کەمکردنەوى نەخۆشە درمەکان و نەخۆشە هەستىارە تەبىئەتەکان.
	ناطرکودىنەوى و سەلامەتى ناطر	50 مەتر وەك ناووسىيەكى بەتال بۆ ھەر 300 مەتر لە ناووسى بىناکرو بەجىيەلدرىت.	ئۆيسته لىدەتەکانى بۆرەبەردى كامت بەشداريان ئىكرىت لە دارشتن و بىر ھەمەيانى ئالانى سەلامەتى ناطرکودىنەوى، لىوانەش دەستىيانکردنى شۆيەکانى طردبوونەوى و راھىنانەکانى ھەلھاتن لەکانى ناطرکودىنەوى و ھەر ھەلە مەشەقەکانى کۆداندەوى ناطرىش بەشداربن.
		بەلایەتى كەم 2 مەتر بەجى بەلدرىت لە نۆيان ئىنسانىيەت بۆ يەككى تەرەلام بە شۆيەكى خواراوا و باشە ئۆ مەدودايە دوو بە قەدەر بۆرە ئىنسانىيەت بىت.	
		ئۆيسته خالەکانى طردبوونەوى و بنکەکانى ناطرکودىنەوى (واتە نامىرەکانى سەلامەتى و کۆداندەوى ناطر) ھەبن و بە بەردەوام بوونيان تازەبەردەوى.	
بۆنيادە خزمەتپۆزارىيەکانى ئىنسانە	کارەبا	بۆ 6 مەتر کارەبا بەردىت بە ھەر ئىنسانىيەتى دالەدان. ئۆيسته بۆ ھەر ئىنسانىيەت سىرکەتەكى بەردى کارەبا ھەبىت. دەبىت وایەر و طەيەنەرى کارەبايەکان سەلامەت بکرىن و لە سەرووى زەوى بن.	
	رووناكى	يەك رووناكى بۆ ھەر ئىنسانىيەتى ناو ئىنسانىيەت (ئىنسانە، ناودەست، شۆيە خۆشورين، شۆيە حەوانەوى)	
ناو و ناوەرۆ ¹	دابىنکردنى ناو	ئۆ بەردى كە بەشى خوارەنەوى و ضىشتلەيان و ئاكوخاوينى كەسى و ناوماڵ دەكات. نامانج: 35 تا ئۆتەرى 50 لىتر بۆ ھەر كەسىك لە رۆدەكدا.	ئۆيسته ھەلەستەندىكى تەكنىكى بۆ ناو و ناوەرۆ ھەبىت وەك بەشەكە ئۆسە دەستىيانکردنى شۆيە كامەكە بۆ دابىنکردەوى ئۆسە كە شۆيەكە مەرجە بەنەتەکانى بۆ دابىنکردنى ناو و ناوەرۆ سەرزەوى ئىدايە و دابىنکردەوى ئۆسە كە دىنەتى دەرۆبەر لىناویشیدا سەرساوا ئۆيەکان ئارىزراو دەب.
		ئۆيسته ناوى خوارەنەوى شىاوى خوارەنەوى بىت كە رىدەى كانزاو تەشەكەى لە خوار 5NTU بىت و بە شۆيەكى تەواو كلورى تى بەرىت بۆ ئۆسە دابىن ئۆ بەرىتەوى لە شۆيە كۆردەنەوى رىدەى 0.2-0.5mg/l كلور لە ناوەكدا ھەبىت.	ئۆيسته سەرساوا ئۆيەکان نزىك بن و بەشى ئۆ خەكە بكات كە ئالانى بۆ دانراو لە تەواوى سالىكدا.
		ئۆيسته خالەکانى كۆردەنەوى ناو تا ئۆتەرى بەشى 70 كەس بىت؛ بە دوورى كەمتر لە 500 مەتر لە مەلەكانەوى بن، ئۆيست بىت كە كاتى رىزطرتن بۆ بەرکەوتنى ناو لە شۆيە كەمتر لە 30 خولەك بەخايتەت.	ئۆيسته خالەکانى دابەشکردنى ناو دابىن دەستىيانىتە يەكسان بە نزمترین ئاستى ستاندردى دابىنکردنى ناو رۆدانە بكاتەوى، لە ناویشياندا بۆ ئۆوانەش كە تەواوى جۆلە و طواستەوى سنووردارىان ھەيە.

¹ ئۆيەستە بەنەتەکان و بەنامانجراو و ستانداردەکان بە طویرەى نزمترین ستاندرەکانى بابەتەکانى ناو ناوەرۆ بۆ عىراق.

ضالاکى	رەضاوکردنەکان	ئىقەرەكان	كۆمىتەكان
			ئىيىستە شىكارى كىمىيائى لى ھەممو بىرەكان لىكەتلى تەواو بوونىان ئىنجامبەردىت و ھەر مائىط جارىك دواى ئقەرە دووبارە بىرئىقەرە بۇ دۇنيابوون لىقەرە كە ئاوەكە ستاندەردە نىشتامانىيەكانى بۇ جۇرئىيەتلى كىمىيائى ئاوى تىدىيە. ئىيىستە كۇطاكردنى ئاوى لى مالىەكان لى ئاستىكدا بىت كە بتوانىت قەرەبووى ھەر بىرئىككى ئاوى بىكائەقەرە. ئىيىستە دابىنكردنى ئاوى بىە تەنكەر وەك سەرضاوئى سەرەكى ئاوى / سىستەمى دابەشكارى دانئەرتىت. ئقەرە ئىيىست بىكات دەبىت ئلان دابىرئىو جىبەجىبىرئىت بۇ ئقەرە بىخەيرابى ئقەرە ھالەتە بطواز رىتقەرە بۇ بوونى تۇرى بۇرى ئاوى بۇ دابىنكردن و دابەشكردن. ئىيىستە ضارەسەرى مەودا درىنخايەن رەضاوبىرئىت (بۇ نمونە ئقەرە كاركردو بىە تىشكى خۇر لىطەل بوونى موليدەى يەدەك وەك ئالئىشى). ئىيىستە دابىنكارىيەكان بىشەقەرە ئىنجامبەردىن كە تىبىووەكانى بىكارخستىن (وەك سووتەمەنى/ كارەبا، ضارەسەرى كىمىيائىيەكان، ئارصە يەدەكەكان و بىكارخەرەكان و دەرکردنى ئاشەرۇكان) لىخووە بطرن و ھەرەھا ئىيىستە سىستەمەكان بىرئىتە بوارى جىبەجىبىرئىتقەرە لى رووى بىكارخستىن و ضاودىرئىرئىتقەرە.
شوىنى ئاودەست (لاترىن) و ھەمام و جل شۇرىن	لى سەر ئاستى خىزان يەك شوىنى ئاودەست/ ھەمام بۇئقەرە 20 كەس ئىيىستە شوىنەكانى ھەمام و ئاودەست لىدوورى كەمتر لى 50 مەتر لى شوىنى خىزانەكان دابىرئىن. ئقەرە ئقەرە شوىنەكانە طشتى و ھاوبەش بن، ئىيىستە بىە طویرەى رەطەزى نىر و مەى جىابىرئىتقەرە و لىناوەرە رووناك بىت و بتوانرئىت لىناوەرە دابىرئىت و دەستشۇرىان تىدا ھەبىت. ئىيىستە بىەھەمان شىو رەضاوى ئىيىستە تاپىتەكانى مندالان و بىسالاوضان و تەككەوتووان بىرئىت.	ئىيىستە دىزان و شوىنەكەتلىان دۇنيائى ئاسانى ھاتووضو و بىكارھىتان بۇ ھەممو بىكاربەران بىكائەقەرە (مندالان، بىە تەمەنەكان و تەككەوتووان). ئىيىستە دابىنكارىيەكان بىشەقەرە بىرئىن كە بىرەدەوامى كارکردنى ئقەرە خزمەتپوزارىانە دۇنيا بىكائەقەرە (بىكارخەرەكان و دەرکردە دەرەقەرە ئاشەرۇكان و ھند). ئىيىستە سىستەمەكانى كارئىكردن و ضاودىرئىرئىتقەرە دابىرئىن.	

ضالاکى	رەضاوکردنەکان	ئىۋەرەکان	كۆمىنەنەکان
		ئىۋىستە دابىنكارى بۇ شىۋىنى جىشۇرىن و شوشتىنى قات و كەلۋىتىل بىكرىت، جاز لى سىر ناستى تاكە تاكەى خىزانەكان بىت يان لى شىۋىنىكى طونجاو كە نزيك بىت لى خىزانەكان. ئىۋىستە قۇرتى ئاۋەرۋ و ئاشىرۋ بەلايەنى كەم 50 مەتر دوور بىت لى ھەر سىرۋاۋەكى ئاۋ؛ و رىرەۋىكى بۇ رابكىشرىت و بطونجىرىت و دەرۋەكى دەرۋەكى ئاشىرۋى بۇ دابىرىت كە بتوانرىت دابىرىت و قەتات بىرىت. ئىۋىستە لىكەنى دەستىشەنكردى سابتى كامەكە شىۋىنىكى طونجاو و رىكخراۋ بە جوانى دىارىكراۋ دەستىشەنكرىت وەك دوايىن شىۋىنى ئاشىرۋەكان. ئىۋىستە قۇرتى ئاشىرۋەكان بەلايەنى كەم 6 مەتر قول بىت تۈنالىكى لىخۇۋەطرتى طونجاۋى ھەبىت بۇ ئىۋەى دووبارەۋەنۋەى دەرۋەكى ئاشىرۋەكان كەمەت بىكەتۋە و ئوتومبىلى ئاشىرۋەكان بە ئاسانى ئىى بىطەن. ئىۋىستە تەنھا ئاۋى رەش (سىان) بىۋىتە ئاۋ قۇرتى ئاشىرۋەكان	
بىرۋەبىردن و مامەلەكردن لىقەل زىل و خاشاك	سەبەتەى كۇكرىنۋەى ئاشماۋەى خۇل و خاشاك بە قەبارەى 50 لىتر بۇ ھەر خىزانىك. ئىۋىستە سەبەتەى كۇكرىنۋەى ئاشماۋەى خۇل و خاشاك بەلايەنى كەم لى دوورى 100 مەتر لى شىۋىنى طىشى و ھابەشەكان دابىرىت. ئىۋىستە ئاشماۋەى خۇل و خاشاكى رەق دوور لى سىرۋاۋەكانى ئاۋ بىت و بتوانرىت رىطەى طىشىنى ھەبىت بۇ ئوتومبىلى كۇكرىنۋەى خۇل و خاشاك.	ئىۋىستە دابىنكارىكان بىشۋىۋەىك بىرىن كە بىرەۋەى كاركردى ئىۋەى خزمەتپوزارىانە دلىا بىكەتۋە (بىكارخەركان و دەرۋەكى دەرۋەى ئاشىرۋەكان و ھەند). ئىۋىستە سىستەمەكانى كارئىكدرن و ضاۋدىرىكدرن دابىرىن.	
ئاۋەرۋى سىر زەۋى	ئىۋىستە لى ئاۋەرۋى سىر زەۋى رەضاۋى ناراستەى ئاۋەرۋە و رىۋەى ھەلمىزىن و رۇۋىۋى ئاۋ بىرۋەىدا بىرىت بۇ ئىۋەى رىطەى لى دروستىۋىنى لافاۋ بىرىت و ھەرۋەها بە شىۋەىكە تەۋاۋ دابىنكارى بۇ بىرىت تاۋەكو دلىباى ئىۋە بىرىتۋە كە رزانى ئاۋى باران و ئاۋى خۇلەمىشى نەبىتە ھۋى دروستىۋىنى طۇمى مەط و ضەقەسەۋو. ئىۋىستە ئاۋەرۋەكى سىر زەۋى بىسەرىتۋە بە تۋرى سىرەكى ئاۋەرۋ/ كەتالىكى كراۋە ھەبىت نەۋەك قۇرتى ئاشىرۋ بۇ ئاۋى رەش		

ضالاکى	رِضاوکردنەکان	ئيوەرقەکان	کۆمىنتەکان
دامەزرراوەکانى ضاوڤىرى تەندروستى	نەخۆشخانەى رقوانەکردى	1 بۇ ھەر دە کامت (200,000)	
	نەخۆش رووناكى		بۇ برەودان بە ئاراستن و دلنیاکردنەوى سەلامەتى و رِيطەدان بە بەکار ھىنانى لەكاتى شەودا
	بنکەى تەندروستى	1 بۇ ھەر کامتیک (20,000)	
	ئاودەست	1 بۇ ھەر 10 تا 20 ئىخەف و 1 بۇ ھەر 20 تا 50 نەخۆشى دەرەكى	بەشپۆتەىكى مەركەزى بن بەلام دقېت شوپنى طەيشننى تەواوى ھەبېت بۇ ئوتومېيلى فرياطوزارى و ناميرەکانى ترى طواستەوۋە.
سەنتەرەکانى خواردن دابىنکردن	دابىنکردنى ناو	5 لېتر بۇ ھەر نەخۆشكى دەرەكى؛ 40-60 لېتر بۇ ھەر نەخۆشكى خەوئىراو بۇ ھەر رۆڭك. ئېويستە برى زىادەى سەربارى ناو دابىنكریت كە ئېويستە بۇ جل شۆرىن و نامير شۆرىن و سيفونى ئاودەستەکان.	
	شوپنى ئاشەروى ئزىشكى		
	سەنتەرى خواردن دابىنکردن	1 بۇ ھەر كامتیک (20,000)	
	ئاودەستەکان	1 بۇ 20 تا 50 كەسى طقوۋە و 1 بۇ ھەر 10 تا 20 مندال.	بۇ برەودان بە ئاراستن و دلنیاکردنەوى سەلامەتى و رِيطەدان بە بەکار ھىنانى لەكاتى شەودا
قوتابخانەکان	روونكى		
	بىناى قوتابخانە	1 بۇ ھەر كەرتیک (5,000)	
	رېنمايەکانى قەبارەى ئۆل	بە شپۆتەىكى طشتى ئېويستە قەبارەى ستاندەرد بۇ ئۆلىكى 40 قوتابى برىتى بېت لە : 6.20 x 5.75 مەتر بۇ 6.20 x 6.50 مەتر	
	ئۆلەکانى بقر لە قۇناغى سەرتەباى	تا ئۆلەرى 40 قوتابى = 1 مەتر سى جا/ بۇ يەك قوتابى؛ تا ئۆلەرى 48 قوتابى = 0.74 مەتر سى جا/ بۇ يەك قوتابى	
ئۆلەکانى 1-3	رووناكى		بۇ برەودان بە ئاراستن و دلنیاکردنەوى سەلامەتى و رِيطەدان بە بەکار ھىنانى لەكاتى شەودا
	ئۆلەکانى 3-1	تا ئۆلەرى 40 قوتابى = 1 مەتر سى جا/ بۇ يەك قوتابى؛ تا ئۆلەرى 48 قوتابى = 0.83 مەتر سى جا/ بۇ يەك قوتابى	
	ئۆلەکانى 4-6	تا ئۆلەرى 40 قوتابى = 1 مەتر سى جا/ بۇ يەك قوتابى	
	رېنمايەکانى تايبەت بە ئۆلى ڤىر رەشمال	55 مەتر دووجاى ڤىر رەشمال دقوانىت جېطاي 40-45 مندال بکاتەوۋە.	
دابىنکردنى ناو			
		3 لېتر بۇ ھەر قوتابىكى سەرتەباى بۇ خواردنەوۋە و دەستشۆرىن؛ 1- لېتر بۇ ھەر بەکاربەرىك بۇ دەستشۆرىن؛ 2-8 لېتر بۇ ھەر بەکاربەرىك بۇ ئاكکردنەوى ئاودەستەکان لە رۆڭكدا؛ 20-40 لېتر بۇ ھەر بەکاربەرىك بۇ بەکار ھىنانى سيفونى ئاودەستەکان كە بەستراوۋەتەوۋە بە سېستەمى ئاودەوۋە.	

ضالاکى	رِضاوکردنهکان	ثبوةرکان	کومینتهکان
بازارِ فکان	ناودستهکان بازار	1 بۇ ھتر 30 کص و ھتر 60 کور 1 بۇ ھتر کامئیک (20,000 کەس).	دلنیاکردنهوى بوونى ناودستهى جياکراوة بۇ کوران و کضان ثبویسته بازار لة شویئیک بیت کة بة ئاسانى ھەم دانیشتوانى ناو کامئیکە و خەلکە خوجییکە بتوانن ئیى بطەین بۇ ئهوى ھانى ئالوطورى کومةلایىتى و نابورى بدریت و دەرقتەکانى بازارکە و داواکارى لة سەر کالاکان و خزمەتپوزارىفکان طهورةتر بکرین.
خالەکانى دابەشکردن	ناودستهکان	1 بۇ 20 تا 50 دەرطای (عترەبانەى) فروشى	لە سەر سەرزەمینىکی بترتر بیت بۇ ئهوى یارمەتى رویشتن لقطەل کەلوئەلە قورسەکان بدات.
طورستان	ناودستهکان	1 بۇ ھتر 50 کەس (بە ریدەى 1:3 دن بۇ ئیاو)	30 مەتر لة سەرضاوکانى ئاوى سەرزەوى دورر بیت، ئهوى دیارى بکە کە ئەطەر شوین لة ناو کومةلطةى خانەخوي ھەبیت.
ترسطة/ شویى ترانزیت	رووناکی	بۇ برەودان بە ئاراستن و دلنیاکردنهوى سەلامەتى و ریطەدان بە بەکار ھینانى لکاتى شەودا	
شویئەکانى کارطیری	لەوانەش نووسینطەکان بۇ نوبتەرانى حکومەت/ ئاسایش، ئادانسهکانى نەتەوى بەکطرتووەکان، و ریکخراوة ناحومیکەکان، شویى کوبوونەکان و کوطکان و خزمەتپوزارىفکانى بەدواداضوون		
	بە شویئەکی ئاسایى نزیك دەبیت لە دەر وازە بۇ ئهوى بار ھەلطرەکان نەصنە ناوہوى کامئیکە و ھەر وەها بۇ مەبەستى ئاراستنى ئاسایشى کوطا.		
	ناودستهکان	1 بۇ ھتر 20 کارمەند	
	رووناکی	بۇ برەودان بە ئاراستن و دلنیاکردنهوى سەلامەتى و ریطەدان بە بەکار ھینانى لکاتى شەودا	
بابەتە نا خوراکىفکان	دوشەك و بترطە نوین و بقتانى و ئامیرەکانى ضیشتلینان و	بۇ ھتر تاکە کەسێک/ بۇ ھتر تاکە خیزانیک بە طویرەى طونجاوى.	

ضالاکى	رەضاوکردنەکان	ئىبۆەرەکان	کۆمىتەکان
		ئىداوئىستىيەکانى ئاککەرەو و خاوينى و زوئاي طەرمکەرەو و لايت و جىرى کانى ئاو و جىرى کانى کىرۆسىن و ضەندىن کەلوئەلى تر.	